

Міністерство освіти і науки України
Одеський торговельно-економічний фаховий коледж

МАТЕРІАЛИ

Міжвузівської студентської конференції

"ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ, РЕГІОНІВ І ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ"

10 березня 2023 року

м. Одеса – 2023

УДК 330

"Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи": Матеріали міжвузівської студентської конференції. - Одеса: Одеський торговельно-економічний фаховий коледж, 2023. – с. 116 – Мова : укр.

У збірнику представлені матеріали доповідей студентів на міжвузівської студентської конференції **"Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи"**, яка проходила 10 березня 2023 року у Одеському торговельно-економічному фаховому коледжі.

В доповідях особлива увага приділяється актуальним питанням та проблемам розвитку економіки України, її регіонів та підприємств у сучасних умовах.

Організаційний комітет:

Гура О.Л.- доц., к.е.н., директор, Одеський торговельно-економічний фаховий коледж

Єна Л.М. - спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, голова методичної комісії викладачів економіки та фінансів,

Ротарь О.М. - спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, голова циклової комісії фінансово-економічних дисциплін, Одеський торговельно-економічний фаховий коледж

Борзенкова О.Д.- к.е.н, спеціаліст вищої категорії, Одеський торговельно-економічний фаховий коледж

ЗМІСТ

Андрієць Інна Андріївна. ПОДАТКОВІ ЗМІНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	6
Антипова Єлизавета Олександрівна. ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ДОСВІД: ЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИКИ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ	9
Афієнко Анна Юріївна. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	12
Балан Вікторія Борисівна. СМАРТ-ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: МАЙБУТНЄ РЕГІОНІВ ТА ПІДПРИЄМСТВ	15
Банар Маріна Юріївна. ІСТОРІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ.....	18
Борова Людмила Андріївна. ПРОБЛЕМИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ.....	19
Воронюк Данило Русланович. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	22
Гнусарькова Аліна Сергіївна. ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ І ЇХ ВПЛИВ НА ЖИТТЯ	26
Гулько Аліна Олександрівна. ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ В СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ.....	28
Дрібноход Олена Павлівна. РИНОК ПРАЦІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	31
Желєпова Тетяна Степанівна. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	33
Живобрицький Андрій Андрійович. ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ	36
Жукова Марія Олександрівна. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ, РЕГІОНІВ І ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	39
Ковальчук Яна Вадимівна. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	42

Кордонова Марія Олегівна. ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СТРУКТУРА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	45
Костєва Валерія Петрівна, Савченко Діана Сергіївна. ВИКОРИСТАННЯ ПОДАТКОВИХ ЗАХОДІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ БОРОТЬБИ З ЕКОНОМІЧНИМИ НАСЛІДКАМИ ВІЙНИ	47
Кришталевиц Марія Вадимівна, Суркова Аріна Сергіївна. ПРОБЛЕМА І ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ	50
Лікар Тетяна Сергіївна. БРЕНДИНГ ЯК СУЧАСНА МАРКЕТИНГОВА ТЕХНОЛОГІЯ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	52
Лупачова Єва Євгенівна. РІВЕНЬ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ.....	54
Мельниченко Марія Олександрівна. АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ У СФЕРІ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ	56
Молчанова Анастасія Олександрівна. ЗМІНИ В ОПОДАТКУВАННІ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ – НАСЛІДКИ ДЛЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	58
Мутафян Людмила Русланівна. ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ	61
Наумова Марина Валентинівна. КРЕДИТИ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	63
Нікулеско Олександра Іванівна. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	65
Онищук Вікторія Сергіївна. СУЧАСНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	67
Побережна Юлія Василівна. ПЕРЕДВОЄННИЙ РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ.....	70
Погорілець Анна Володимирівна. ВПЛИВ ТА НАСЛІДКИ КОРУПЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ.....	73
Поліщук Каріна Юріївна. ПЛАТІЖНІ ІНСТРУМЕНТИ: ОГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ІНІЦІУВАННЯ ПЛАТІЖНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	75

Радильчук Тетяна Олегівна. ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ КРАУДФАНДИНГУ ЯК СПОСОБУ ІНВЕСТУВАННЯ СТАРТАПІВ	77
Рожкован Олена Володимирівна. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ	80
Савченко Діана Сергіївна. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	83
Сахарова Надія Володимирівна. ВПЛИВ ВІЙНИ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ.....	85
Ситник Єлизавета Андріївна. РОЗВИТОК ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ: СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ.....	89
Тарасенко Ольга Сергіївна. БЮДЖЕТНИЙ ДЕФЦИТ. ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ В УКРАЇНІ.....	93
Фучеджи Марія Федорівна. УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	95
Хливнюк Анастасія Володимирівна. ЕКОНОМІКА ВІЙНИ ТА ПОВОЄННИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ..	98
Цапенко Альона Андріївна. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	100
Черкасова Ольга Святославівна. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК – ЙОГО СУТНІСТЬ	103
Чілінгір Кристина Юріївна. РИНОК КРИПТОВАЛЮТИ.....	105
Шмигановська Тамара Сергіївна. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ..	108
Шульгіна Світлана Григорівна. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	111
Щур Юлія Русланівна. ПОГЛЯДИ МОЛОДІ НА СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	113

Ситник Єлизавета Андріївна,
студентка 2 курсу, спеціальності 072
«Фінанси, банківська справа та страхування»
*ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж
Уманського національного університету садівництва»*
Науковий керівники: Грубова Ірина Анатоліївна,
спеціаліст I категорії
Філіпчук Катерина Іванівна,
спеціаліст I категорії
*ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж
Уманського національного університету садівництва»*

РОЗВИТОК ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ: СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ

В Україні громадяни стали власниками земельних ділянок в результаті розпаювання, коли сільськогосподарські угіддя радгоспів і колгоспів були поділені між працівниками сільгоспідприємств, пенсіонерами та працівниками соціальної сфери на селі.

Колгоспники отримали майнові та земельні паї (частки), якими могли розпоряджатися. Ці паї можна було заповідати, подарувати, продати, обміняти, передати в статутний капітал сільгоспідприємства.

Власники земельних паїв - це найчисленніша група власників, що володіє найбільш цінними землями в країні. Сьогодні у складі орендодавців переважають люди пенсійного віку, працівники соціальної сфери, люди, які отримали земельну частку у спадок. Вони не завжди можуть бути активними учасниками сільськогосподарського виробництва, але цілком можуть брати участь в ньому часткою свого капіталу, яким, по суті, є земельна ділянка, надана в оренду.

Самими актуальними питаннями у сільському господарстві є операції з продажу та оренди земельних паїв. Розглянемо цю проблему на прикладі найбільшої області України - Одеської. У Одеській області, 2 мільйони 588 тисяч гектарів сільськогосподарської землі, більше одного мільйона землевласників, 5300 фермерських господарств.

Ринок землі в Україні відкритий з 1 липня 2021 року. В Україні з моменту відкриття ринку землі на сьогодні уклали трохи більше 28 тисяч угод на 70 тисяч 600 га. Однак, Одеська область не користується попитом у інвесторів і займає останні з кінця позиції за рівнем продажів.

З моменту відкриття українського ринку землі в Одеській області уклали лише 420 угод на 1659 га. Це 1,5% від загальної кількості по країні. Ажіотажного попиту на землю немає.

Причин кілька: одні не поспішають продавати за низькою ціною, інші – купувати, бо дорого і складно оформляти документи. На сьогодні аграрний сектор Одеської області в стані середньої тяжкості після двох років засухи.

Регіон знаходиться в зоні ризикованого землеробства. Тому інвесторам нецікаво вкладати кошти в аграрний сектор економіки Одеського регіону.

Держава разом з асоціаціями повинні розробити таку модель, при якій і фізичні, і юридичні особи змогли б отримувати гроші для покупки тієї землі, на якій вони хочуть працювати. На сьогодні ринок не працює, оскільки немає гідної ціни. Якщо є намір продати, то вони почекають кілька років, щоб продати за найкращою ціною. Частина взагалі не хоче продавати, бо вони створюють фермерські господарства.

До 2030 року ціна земельної ділянки виділеної в рахунок паю не може бути менше його нормативної грошової оцінки, вона вказана в документах на землю (в середньому по країні - 27 500 грн/га), а Витяг можна замовити онлайн на сайті Держгеокадастру. Середня ціна за гектар сільськогосподарської землі в Одеській області - понад 31 тисячу гривень. В інших областях з помірним кліматом — 26-28 тисяч.

На ринкову ціну також впливає експертна оцінка, вона залежить від місця розташування земельної ділянки, її характеристик. Але ціна не обов'язково повинна збігатися з експертною оцінкою.

У Польщі, коли стартував ринок землі, один гектар коштував 1,5 тисячі доларів, зараз — не менше 11 тисяч євро. Через кілька років і ми отримаємо гідну ціну.

Отже, оцінка землі проводиться за застарілою методикою. Хоча у 2019 році відбулися зміни у визначенні нормативної грошової оцінки 1 гектара сільськогосподарських угідь, але принципи до підходу цієї оцінки залишилися незмінними, без врахування вимог сучасного стану.

Дуже часто власники земельних часток з легкістю їх продають, якщо знаходиться покупець. При цьому ціна всієї земельної частки, а це 4-6 га, зазвичай не перевищує 1500 доларів за га, тоді як кадастрова вартість 1 га орних земель в Одеській області становить 31 тис грн., а не сільськогосподарського призначення — майже 40 тис. Наприклад, ринкова ціна за 1 сотку в Закарпатті стартує від 3000 доларів.

Крім ринку землі в аграрному секторі економіки широко практикується оренда землі.

В системі орендних відносин центральним питанням є розмір орендної плати, адже саме орендна плата — традиційно той економічний стимул, який спонукає власника передавати в оренду свою землю.

Однак, на сучасному етапі розвитку земельних відносин в Україні, в переважній більшості випадків, власники землі, особливо земельних паїв, здають їх в оренду від безвиході, неможливості своїми силами обробляти землю, не маючи ні матеріальних, ні фінансових ресурсів вести сільськогосподарське виробництво і не бачачи будь-якої іншої можливості їх використання. При здачі землі в оренду для орендодавця благом є звільнення від податкового тягаря, так як зазвичай земельний податок виплачує орендар.

Розмір орендної плати може визначатися на підставі кадастрової вартості земельних ділянок, за результатами торгів (конкурсів, аукціонів), на підставі ринкової вартості або на договірній основі. Кадастрова оцінка має масовий характер, виконана на всій території України, але її результати, як зазначалося вище, потребують уточнення. Виконання ринкової оцінки є платним, що значно збільшує трансакційні витрати.

Виплати орендної плати можуть проводитися в грошовому вираженні, в натуральній формі (продукцією) і в формі надання послуг. В даний час в Одеській області, поряд з грошовою часто застосовується натуральна плата за користування земельним паєм, в основному це сільськогосподарська продукція, яка в договорах визначається за видами. Кількість сільськогосподарської продукції, що видається в якості орендної плати за землю, протягом ряду років вже сформувався в більшості випадків і при поновленні договорів на черговий період часу істотно не змінюється.

Реальні економічні можливості орендарів і конкретні місцеві умови, по суті, сьогодні відображають баланс попиту і пропозиції в сфері оренди сільськогосподарських угідь. Нами визначені переваги та недоліки оренди. Можна перерахувати наступні переваги оренди:

- забезпечується перехід землі до більш ефективного землекористувача;
- здійснюється процес концентрації землі в розмірах, необхідних для ефективного ведення сільськогосподарського виробництва;
- орендарі в особі сільськогосподарських товаровиробників отримують можливість оптимізувати розміри землекористування, освоїти науково обґрунтовну сівозміну, збільшити в результаті виробництво валової продукції, валового і чистого доходу;
- договір оренди забезпечує орендодавцю стабільне надходження грошових коштів у вигляді орендної плати при збереженні права власності на землю;
- за власником зберігається функція регулювання ефективного землекористування.

Але є і недоліки оренди:

- досить великі трансакційні витрати при оформленні прав оренди;
- високий ступінь ймовірності зниження продуктивних якості ґрунту при короткостроковій оренді;
- неможливість дотримання сівозміни сільськогосподарських культур при короткостроковій оренді;
- орендна плата не пов'язана із земельною рентою, потрібне уточнення методики її визначення.

Узагальнення думок провідних фахівців-аграрників про подальшу долю часткової власності дозволило зробити висновок, що в сучасних сільськогосподарських земельних відносинах оренда повинна переважати. Причому довгострокова оренда з можливим правом викупу.

Для підвищення ефективності орендних земельних відносин необхідно:

- удосконалювати нормативно-правову базу, що регулює орендні земельні відносини;
- регламентувати особливості та умови оренди земельних паїв;
- забезпечити єдиний уніфікований підхід на всій території України при наданні в оренду земельних ділянок, а також при наданні різного виду пільг з орендної плати за землю;
- збільшити доходи бюджету від оренди землі та підвищити ефективність її використання, в тому числі за рахунок створення конкуренції між різними власниками земельних ділянок;
- зменшити трансакційні витрати при оформленні прав оренди на земельні ділянки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

https://biz.ligazakon.net/news/204798_vdkrittya-rinku-zeml-yak-pdgotuvatisya-do-prodazhu-payu

Сайт Української універсальної біржі <https://sale.uub.com.ua/>

<https://zuekc.com.ua/ru/blog/rynok-zemli>

<https://odessa-life.od.ua/uk/news-uk/odeska-oblast-zajmaie-ostanni-miscja-z-prodazhu-silskogospodarskoi-zemli>

<https://usionline.com/rynok-zemli-v-odesskoj-oblasti-azhiotazha-net-dorogo-i-slozhno-oformljat/>

